

забезпечуючи здобувачів доступом до відповідної літератури, баз даних, програмного забезпечення та інших засобів покращення навичок перекладу.

Ми бачимо як на сучасному етапі зростає попит на фахівців з перекладу, які не тільки володіють мовою, але й мають спеціалізовані знання у різних сферах, аби ефективно виконувати свою роботу та сприяти розвитку економіки та культури України.

Отже, для підготовки професійних перекладачів та фахівців із перекладу в університетах України важливо поєднувати якість навчання з відповідними вимогам сьогодення. Таким чином, подальшими напрямками дослідження є детальне вивчення методів професійної підготовки фахівців в Україні в умовах війни та післявоєнного життя.

Джерела та література

1. War translators and their importance. URL: <https://localization.news/uncategorized/war-translators/> (дата звернення: 13.03.2023).

2. Translators and Interpreters Working in Conflict Zones. URL: <https://www.daytranslations.com/blog/translators-conflict-zones/> (дата звернення: 13.03.2023).

3. Цифрові платформи у вищій освіті. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/cifrova-osvita/cifrovi-platформи-u-vishij-osviti> (дата звернення: 10.03.2023).

КОНСТИТУЕНТИ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО МІКРОПОЛЯ

«УНІВЕРСИТЕТ» / ‘UNIVERSITY’

Король Лариса,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської та німецької філології
Полтавського національного
педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Проблему освітньої лексики як відображеного в мові та репрезентованого лексико-семантичними полями фрагменту дійсності підставно уналежнити до першорядних, оскільки точність інтерпретування таких лексичних одиниць – запорука поступу в умовах інтеграційних процесів, розвитку суспільства знань.

Попри ґрунтовне теоретичне опрацювання аспектів лексико-семантичного поля (ЛСП) сучасними лінгвістами (К. Близнюк, О. Бондар, Ю. Карпенко, М. Микитин-Дружинець, М. Кочерган, Л. Рускуліс, Л. Савченко, О. Селіванова, Ж. Соколовська, Л. Юдко, D. Geeraerts, D. Geeraerts, A. Lehrer, J. Trier, S. Ullmann та інші), актуальним залишається розгляд структурних складників мікрополів та тематичних груп лексики вищої освіти в українській та англійській мовах.

Дослідження лексичного складу і семантичного простору мови найефективніше здійснювати через аналіз ЛСП, оскільки саме поля «засновують проміжну ланку між атомарністю окремого слова і всім лексичним складом мови» [5, с. 123].

Український учений І. Багмут витлумачує видову категорію «поле» як сукупність змістових одиниць (понять, слів), яке охоплює явища різних рівнів [1, с. 166].

Покликаючись на Т. Космеду, можемо констатувати, що ЛСП властива наявність мікрополів, внутрішньо-польових лексико-семантичних груп, та дрібніших тематичних груп, в основі яких лежать парадигматичні відношення [2, с. 233].

Разом з тим D. Geeraerts радить не сприймати елементи ЛСП як деталі пазлу, які легко і точно припасовуються одна до одної, адже поля доволіно перетинаються в різних частинах своїх периферій, тому відмежувати їх зчастина вкрай складно, ба навіть неможливо [4, с. 67]. Отож корпус освітньої лексики

як динамічної мовної системи, у межах якої вирізняються питомі структурні елементи, утворює цілісне, однак негомогенне поле.

Зазначимо, що в теоретичному осмисленні лексико-семантичних мікрополів української та англійської мов у складі ЛСП «освіта» / *education* набуває значущости, адже освітня лексика є водночас лексико-семантичним полем та потужною парадигмою лексичних одиниць, зокрема й термінологічних. При цьому в якості ядерної дослідник може обрати будь-яку лексему (групу лексем), проте ядерна лексема має володіти «притягальною здатністю» щодо низки інших [3, с. 159].

Специфіка мікрополя «університет» / *university* полягає в об'єднанні слів (термінологічних та смислових сполук, ідіом, професіоналізмів, сленгізмів тощо), значення яких номінують приналежність до закладу вищої освіти, його предметних, функціональних чи інших властивостей та середовища побутування академічного дискурсу. Когнітивно-лінгвістичну одиницю досліджуваного лексико-семантичного мікрополя в українській та англійській мовах визначимо як структурований пласт слів, який розгортається навколо архілексем «університет» в українській та *university* в англійській мові.

На продовження цієї думки відзначимо, що лексика сфери вищої освіти охоплює однокомпонентні (*syllabus* – *силабус*, *навчальний план*; *skills* – *навички*; *competence* – *компетентність*; *applicant* – *абітурієнт*; *grant* – *грант та ін.*), так і на рівні двоконпонентні (*academic year* – *навчальний рік*; *intellectual activity* – *інтелектуальна діяльність*; *individual work* – *індивідуальна робота*; *knowledge background* – *фонові знання*; *classroom management* – *управління навчальним процесом*; *science degree* – *вчений ступінь*; *competitive examination* – *конкурсний екзамен*; *professional development* – *професійний розвиток*; *innovative learning* – *інноваційне навчання*; *course content* – *зміст курсу*; *academic dress* – *академічне вбрання та ін.*), трикомпонентні (*Doctor of Philosophy* – *доктор філософії*; *Bachelor of Education* – *бакалавр освіти*; *hall of residence* – *гуртожиток*; *educational professional programme* – *освітньо-професійна програма*; *open educational environment* – *відкрите освітнє*

середовище; students' union committee – профспілковий комітет студентів) та ін.) та багатокомпонентні (quality of teaching and research – якість навчання та досліджень; educational and informational resources – освітні та інформаційні ресурси; student-run clubs and societies – студентські гуртки та товариства та ін.) номінативні одиниці.

Попри різну кількість складників, таким одиницям номінації властива чітка семантична уналежненість позначуваних понятійних явищ. Так, у межах мікрополя «університет» / university‘ вирізняємо лексико-універсальні для англійської та української мов тематичні лексико-семантичні групи, як-от:

- місія, академічна стратегія університету / *mission and academic strategy of the University;*
- символіка університету / *university symbols;*
- структурні підрозділи / *structural divisions of the university;*
- організація навчально-виховного процесу / *organization of educational process;*
- здобувачі вищої освіти / *higher education students;*
- академічний та допоміжний персонал / *academic and support staff;*
- кваліфікації, наукові ступені та вчені звання / *degrees and qualifications;*
- навчальні дисципліни / *diciplines, subjects;*
- форми навчальної діяльності / *forms of educational activities;*
- засоби і технології навчання / *teaching tools and technologies;*
- оцінювання та контроль / *assessment and control;*
- документи про здобуття певного рівня вищої освіти, професійне вдосконалення та неформальну освіту / *documents on obtaining a level of higher education, professional development, and non-formal education;*
- навчально-виховне середовище університету / *educational environment of the university;*
- дослідницька діяльність / *research activities;*
- студентське життя / *student life.*

Варто зазначити, що мікрополе «університет» / university‘ перебуває у стані постійного руху, змінюючись кількісно, а відтак і структурно. Така

трансформація пояснюється як появою нових понять у сучасній вищій освіті, так і процесами набуття нових значень словами та словосполученнями, які побутують в академічному дискурсі, забезпечуючи формальну та неформальну комунікацію на рівні закладу вищої освіти в українській та англійській мовах.

Отже, сукупність груп лексем, об'єднаних асоціативно-логічними зв'язками в межах лексико-семантичного мікрополя «університет» / *university*, є парадигмальним утворенням, якому властива структурованість, рухливість меж та взаємозв'язків між конститuentами. Виразником інтегральної ознаки цієї лексики постає архісема «належність / причетність до університету» (*belonging to university*).

Джерела та література

1. Багмут І. В. Ідентифікація одиниць розширеного лексико-семантичного поля. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*. 2010. Вип. 6. С. 164–168.

2. Космеда Т. А. Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики: формування і розвиток категорії оцінки. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. 350 с.

3. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. Київ : Вища школа, 1988. 328 с.

4. Geeraerts D. *Theories of Lexical Semantics*. Oxford, NY : Oxford University Press, 2010. 362 p.

5. Lehrer A. J., Lehrer K. Networks, fields, and vectors. *Grammar and Meaning: Essays in honor of Sir John Lyons*. ed. F. Palmer. Cambridge : Cambridge University Press, 1994 P. 26–47.

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Лі Діана,
здобувач 2 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності Філологія
(спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська)